

Museum Kennemerland Jaarverslag 2010

Mei 2011

Westerhoutplein 1
1943 AA BEVERWIJK

T: 0251-214507
E: mk@museumkennemerland.nl
W: www.museumkennemerland.nl

Inhoudsopgave Jaarverslag Museum Kennemerland

Voorwoord	4
Bestuurssamenstelling	6
Werkers en werkgroepen	6
Huis van Geschiedenis	6
Programmering	8
Tentoonstellingen	8
Collectie en aanwinsten	10
Educatie	11
Archeologische Werkgroep Beverwijk-Heemskerk	12
Vrijwilligers	14
Bezoekcijfers	16
Slotwoord	17
Bijlage Schenkingen	18
Financieel Verslag	20

Jaarverslag Museum Kennemerland 2010

Voorwoord door Riny Conijn (voorzitter tot 1 december 2010)

Voor u ligt een verslag over het turbulente jaar 2010. De veerkracht van ons bestuur werd op de proef gesteld en er moesten stevige beslissingen worden genomen.

Het jaar begon veelbelovend met de toekenning van een aanzienlijke subsidie van de Provincie Noord-Holland voor een nieuw museum. Het bedrag van € 713.840,- was voor het gebruiksklaar maken voor de museale en publieksfunctie van de nieuwe accommodatie aan De Schans.

De Provincie Noord-Holland kende het bedrag toe voor de verbouwing van de Schans tot een regionaal centrum voor cultureel erfgoed.

Het bestuur startte met Pré Wonen de voorbereidingen.

De werkgroepen Bouw en inrichting, Museale Opstellingen, Financiën, Infocentrum, Sponsoring en Promotie, PR en Communicatie, ondersteund door projectleiders Wallert & Van der Star, besteedden veel tijd en energie aan begrotingen, schetsen, tekeningen, offertes, klimaatbeheersing, overeenkomsten, fondsenwerving en plannings.

De Vriendenclub Museum Kennemerland werd in het leven geroepen.

De samenwerking met de partner in het project het Historisch Genootschap Midden-Kennemerland was moeizaam. Verschil van inzicht over de financiële ondersteuning leidde tot het uiteen gaan van de beide partijen tijdens het traject van voorbereidingen

Het bestuur van Museum Kennemerland nam het besluit om tóch door te gaan met de ontwikkeling van het nieuwe museum. Maar de realiteit haalde ons in; het bestuur kreeg de exploitatie van de nieuwe instelling voor een langere reeks van jaren – voorwaarde voor subsidiëring van de provincie - niet rond. Samen met Pré Wonen, onze hoofdsponsor, en de Provincie Noord Holland is in september gekozen voor een 'pas op de plaats'. Een toezegging van mogelijke financiële ondersteuning in 2011 bij te ontwikkelen plannen werd door hen gedaan.

De vrijwilligers, de Vrienden, sponsoren en relaties werden op de hoogte gebracht.

Voorlopig blijft het museum in het huidige pand aan het Westerhoutplein.

Visie op de toekomst

Na een uitgebreide gedachtewisseling besloot het bestuur dat de visie op de toekomst onverkort gehandhaafd blijft. Het museum blijft de geschiedenis van Midden-Kennemerland onderzoeken, vastleggen en zichtbaar maken voor een breed publiek; een knooppunt van erfgoedinstellingen, het samenbrengen van de cultuurhistorie en industrieel erfgoed. Het bestuur dient uitgebreid met professionele leden, de huisvesting blijft op de agenda, de werkgroepen blijven onverminderd actief met programmering, modernisering, het ontwikkelen van een verhaallijn en het vinden van financiële draagkracht. Het museum wil een bovenregionaal publiekscentrum zijn waarin heden en verleden samenkomen.

Er zijn weer gesprekken gestart met Gemeente Beverwijk, sponsoren en investeerders.

Misschien blijft het museum aan het Westerhoutplein of kiest men toch voor een andere locatie.

In 2011 zal hier duidelijkheid over komen.

Tentoonstellingen

Het jaar begon met de uitstekend lopende tentoonstelling over Jos Stam, veelzijdig kunstenaar en tekenleraar. De tentoonstelling was ingericht door zijn zonen Jeroen en Matthijs. Jeroen hield in februari een presentatie over het leven en werk van zijn vader. Hij werd blij verrast toen deze avond een serie portretten, getekend door zijn vader, voor het eerst onder zijn aandacht kwam.

Rond de viering van 65 jaar Bevrijding organiseerde het museum een passende tentoonstelling 'De vlag uit' over de bevrijding van Beverwijk en omgeving.

De tentoonstelling over Velsler Aardewerk 'Alles uit de kast' werd in juli geopend en trok veel bezoekers. In november startte de tentoonstelling 'Gebouwen om van te houden'. De gemeentehuizen door de eeuwen heen in oude prenten, foto's, documenten en ontwerptekeningen van het nieuwe stadhuis dat aan het Stationsplein gerealiseerd wordt, waren er te zien. Deze tentoonstelling kwam tot stand in een prettige samenwerking met de Gemeente Beverwijk. Hierover verder in het verslag meer.

Andere activiteiten

Open Monumentendag stond in het teken van 'De smaak van de 19de eeuw'. Ook hiervoor werd een bescheiden tentoonstelling ingericht. In het hoofdstuk Tentoonstellingen wordt meer informatie gegeven. De Educatiegroep verzorgde regelmatig bezoeken van scholen uit Beverwijk, Heemskerk en Wijk aan Zee. Een enthousiaste stagiaire die de opleiding Culturele en Maatschappelijke Vorming volgt, vulde de groep aan. In samenwerking met de werkgroep Archeologie, kinderboerderij De Baak en basisschool de Lunetten organiseerde zij veel educatieve activiteiten. Hierover bij Educatie meer.

Dit kwam allemaal tot stand door de enthousiaste inzet van de vrijwilligers van het museum. Dit wordt verder beschreven in de paragraaf Vrijwilligers.

Bestuurswijzigingen

Voorzitter Riny Conijn nam afscheid per 1 december 2010. Op haar verzoek gebeurde dit in kleine kring. Uitgebreid werd stilgestaan bij haar inspanningen voor het museum. Bestuur en vrijwilligers bedankten haar voor het vele werk.

Penningmeester Bertus Leussink kondigde aan dat hij, wegens gezondheidsredenen, zijn functie wilde neerleggen. In het nieuwe verslagjaar nemen wij afscheid van deze collega op de wijze die hij verkiest. De taken zijn intussen verdeeld over de overige bestuursleden.

Wij verwelkomden inmiddels de heer Koos Glazenburg die zich bezighoudt met de huisvesting. Voorts zijn de drie regionale historische kringen benaderd voor aanvulling van het bestuur. Onze voorkeur gaat uit naar regionale bestuurders omdat het beheer en het behoud van het erfgoed een regionale aangelegenheid is. De ontwikkeling van het museum dient gedragen te worden door enthousiaste mensen uit Midden-Kennemerland.

Bestuurssamenstelling per 31 december 2010

Voorzitter	Mevrouw H.J.M. Conijn (tot 1 december 2010)
Secretaris/ wn voorzitter	Mevrouw H.F.E. de Wildt-van Overmeeren
Penningmeester	De heer A.G.F. Leussink (tot 1 december 2010)
Lid/ wn penningmeester	De heer mr. E.F. van Bolhuis
Lid	De heer J.D. Glazenburg (vanaf 1 december 2010)
Lid	Mevrouw drs. J.J.H. Polak
Vrijwilligerscoördinator	De heer A.A.M. Kok
Notulist	Mevrouw M.H.M. Klous

Werkers en Werkgroepen

In het museum zijn veel vrijwilligers actief, naast een aantal individuele noemen wij de volgende groepen:

- Gastvrouwen en gastheren
- Rondleiders
- Bibliothecaris
- Fotowerkgroep
- Websitebeheer
- Audiovisuele werkgroep
- Educatie werkgroep
- Werkgroep Programmering Tentoonstellingen
- PR vrijwilliger
- Museumregistratie
- Redactie/druktechniek
- Vormgever
- Notulist
- Archeologische werkgroep Beverwijk-Heemskerk

Huis van Geschiedenis

Mw. H.J.M. Conijn

Begin 2010 pakte een enthousiast bestuur de ontwikkeling van een nieuw museum op in de wetenschap dat de Provincie Noord-Holland een bedrag van € 713.840 beschikbaar stelde voor het Huis van Geschiedenis aan De Schans in Beverwijk.

De voorbereidingen waren in volle gang. Samen met Pré Wonen vatte het bestuur het initiatief op om met een feestelijke start alle betrokkenen kennis te laten maken met het gebouw aan De Schans.

Naast de vrijwilligers, college van Burgemeester en Wethouders, het Comité van Aanbeveling, vertegenwoordigers van de Provincie en vele anderen werd onder het genot van een drankje en een hapje het gebouw verkend.

De toekomstige bouwtekeningen werden bekeken en de indelingen besproken.

Aan de slag

De bestuursleden van het museum werden verdeeld over de werkgroepen.

Het bouwoverleg met Pré Wonen werd een maandelijkse terugkerende gewoonte.

De werkgroep Sponsoring en promotie ontwikkelde een presentatiemap en sponsorpakketten ondersteund door een communicatieplan.

Er werd gezocht naar een nieuw logo en eerste creatieve gedachten gevormd over een nieuwe website en huisstijl. Dit alles ondersteund door powerpoint-presentaties.

De werkgroep Museale Opstelling werkte een tijdlijn uit waarmee museale thema's werden verbonden.

De werkgroep Historisch Informatiecentrum maakte een plan voor de publieksfunctie.

Vanzelfsprekend lag er een grote verantwoordelijkheid bij de werkgroep Financiën.

Bij dit alles moesten de nodige perscontacten 'warm' gehouden worden.

De afspraken binnen de verschillende werkgroepen moesten worden doorgegeven naar de financiële verantwoordelijken. De financiële kant van het project moest goed bewaakt blijven.

Met de projectleiders Wallert & Van der Star werd een 3de fase ingezet.

De dames bewaakten de voortgang van het project, organiseerden stuurgroep vergaderingen, hielden de planning in de gaten, benaderden sponsoren en fondsen en adviseerden de werkgroepen.

De stuurgroep kwam maandelijks bijeen om de voortgang van de werkgroepen te vernemen en te bespreken.

De eerste offertes werden opgevraagd bij interieurarchitecten. Dat betekende keer op keer een bezoek aan het nieuwe gebouw.

De klimaatbeheersing was een belangrijk onderwerp waar bijtijds keuzes in moesten worden gemaakt.

Waar komen de balie, de winkel, de lift, het depot, de filmzaal en tijdelijke tentoonstellingen? Hoe richten we de werkruimten en de kantoren in? Gaan we verder met een historisch informatiecentrum of richten we ons meer op educatie?

Het antwoord op deze vragen werd gevonden door veel overleg met gebruikers en vrijwilligers.

De grote zaal op de eerste etage zou als museumzaal worden ingericht. Naast de indelingen waren ook routing, verlichting en kleurschakeringen onderwerp van gesprek.

Pré Wonen zou het gebouw kant-en-klaar opleveren met gevelisolatie, voorzetramen, een lift en een nieuw dak. Daarnaast kwamen er de nodige veiligheidsvoorzieningen en een installatiesysteem voor brand en inbraak.

De concepthuurovereenkomst kwam ter tafel en de datum van ingang werd een bespreekpunt.

Het programma van eisen werd nog eens aangescherpt.

De aanbesteding- en gunningdata kwamen dichterbij.

Er ontstond een oponthoud in de plannen toen het Historisch Genootschap Midden-Kennemerland deelname aan de werkgroepvergaderingen stopzette. Men kon zich niet verenigen met het bedrag dat aan huur moest worden betaald. De mogelijkheid van een andere onderhuurder werd onderzocht.

De totale investering van Museum Kennemerland en Pré Wonen zou het miljoen gaan overschrijden.

De investeringen voor inrichting en verhuizing waren gedekt maar toen sponsors, fondsen en donateurs maar beperkt meededen, werd in de loop van de zomer duidelijk dat de exploitatie niet verantwoord was rond te krijgen. Voorbeeld: de energiekosten kwamen veel hoger uit dan verwacht door het gebruik van klimaatbeheersing en lift in het gebouw.

Na overleggen met Pré Wonen en Provincie, na grondige bestudering van begrotingen en offertes, gesprekken met financiële specialisten moest het bestuur onder ogen zien dat er een gat in de exploitatiebegroting bleef dat niet op korte termijn was te dichten.

Hoewel verschillende partijen zoals gemeente, Pré Wonen, Rabobank zich committeerden aan het project en meerdere partijen uit de regio interesse toonden, is mede door de economische crisis het niet gelukt om de gehele exploitatiebegroting sluitend te krijgen.

Het bestuur besloot het project stop te zetten.

Programmering

Drs. Jannie J.H. Polak

In juni 2010 heeft het museumbestuur een werkgroep Programmering in het leven geroepen dit omdat er vaak ad hoc een tentoonstelling bedacht en gemaakt moest worden. Er was dan te weinig tijd om een interessante tentoonstelling, maar vooral ook een publiekstrekker, te realiseren.

Ook was er geen mogelijkheid een educatief programma of andere activiteiten zoals lezingen, workshops of rondleidingen te organiseren in het kader van de desbetreffende tentoonstelling.

Bij een (meer jaren) programmering kunnen dit soort activiteiten georganiseerd en ingepland worden en bij vaste onderwerpen zoals o.a. Open Monumentendag, Museumweekend kan hierop vroegtijdig worden ingespeeld.

De programmering komt tot stand in nauw overleg en in samenwerking met de werkgroepen Educatie, Registratie, PR en de museumbibliotheek.

De werkgroep bestaat uit een aantal vrijwilligers en bestuurslid Jannie Polak. Er wordt gestreefd naar het inrichten van twee grote tentoonstellingen per jaar en daarnaast een aantal kleine tentoonstellingen die te maken hebben met de actualiteit in de stad en/of regio.

Tentoonstellingen

Drs. Jannie J.H. Polak

De tentoonstelling '**Jos Stam ....observerend met penseel in de hand...**' die geopend werd op 6 november 2009, duurde tot 28 maart 2010. De aquarellen, olieverven, etsen linoleumsneden en potloodtekeningen van Jos Stam (1926 -1985) maakten op de bezoekers diepe indruk en omdat Jos werkte in de omgeving, was veel werk herkenbaar.

De tentoonstelling **'De Vlag uit, 65 jaar bevrijding in Midden-Kennemerland'**

(17 april t/m 30 juni 2010) was in het kader van de viering van 65 jaar bevrijding georganiseerd.

Burgemeester Han van Leeuwen opende op 16 april de tentoonstelling.

Op grote panelen was het verhaal te lezen van de oorlogsgebeurtenissen in Midden-Kennemerland gezien door de ogen van een kleine jongen. De tentoonstelling is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de heer J. van der Linden, Stadsarchief Beverwijk. Daarnaast is dankbaar gebruik gemaakt van de bruiklenen en schenkingen die, na een oproep in de plaatselijke kranten en via de regionale radio, door particulieren zijn ingebracht.

Foto's, persoonlijke documenten, kleding, bonkaarten, fietsplaatjes, veel originele kranten en verzetsbladen, herinneringsbekers en –borden, het werd allemaal als bruikleen afgestaan. Hierdoor kreeg de tentoonstelling meerwaarde en een zeer persoonlijke uitstraling.

Meer dan 700 bezoekers bezochten de tentoonstelling.

Ook enkele groepen van het NOVA College kwamen naar het museum, waaronder een groep volwassenen van verschillende nationaliteiten. Zij volgen Nederlandse les en maakten in het museum kennis met een deel van de geschiedenis van de regio.

Naar aanleiding van de Tour de France werd vanaf eind juli t/m 28 augustus 2010 een kleine tentoonstelling **'Ab Geldermans, de gele trui en meer...'** ingericht.

De wielrenner uit Beverwijk schonk zijn gele trui aan Museum Kennemerland. Geldermans droeg de gele trui twee dagen in de Tour van 1962 waar hij in het eindklassement vijfde werd.

Naast de trui waren krantenknipsels, de huldigingsposter en enkele foto's te zien. In een kleine vitrine werden fietsplaatjes, oude fietslantaarns e.d. getoond.

M.n. wielersliefhebbers namen tussen het volgen van de Tour door even de tijd voor een museumbezoek.

De opening van de expositie **'Gebouwen om van te houden, een nieuw stadhuis voor Beverwijk'** werd verricht door wethouder Erol, plaatsvervanger voor burgemeester Han van Leeuwen die verhinderd was. Deze actuele tentoonstelling (27 november 2010 – 30 januari 2011) is tot stand gekomen door samenwerking met de gemeente Beverwijk. Medewerkers van afdeling Communicatie, Floris Roos en Simone Stam, betrokken bij de realisatie van het stadhuis, hebben samen met de werkgroep Programmering de tentoonstelling vormgegeven.

Een belangrijke informatiebron hierbij was Jan van der Linden (Stadsarchief Beverwijk).

Zowel de historie van de verschillende onderkomens van het stadsbestuur -in oude prenten, kaarten en foto's- als de plannen en ontwerpen voor het nieuwe stadhuis werden getoond. Vanuit het Stadskantoor werd een aantal objecten in bruikleen afgestaan, zoals deze Bodebus (afbeelding).

Op vijf panelen werd getoond hoe het nieuwe stadhuis er uit komt te zien. In een mooie audiovisuele presentatie, gemaakt door twee vrijwilligers, werden alle voormalige stedehuizen, stadhuizen en stadskantoren op een rij gezet.

De portretgalerij van de burgemeesters in de laatste twee eeuwen completeerde het geheel.

De tentoonstelling **'Alles uit de kast, Velser Aardewerk uit depot van Museum Kennemerland'** startte op 1 september 2010 zonder officiële opening en duurde tot 28 februari 2011.

Voor deze gelegenheid werden de depots waarin het Velser Aardewerk is opgeborgen, leeggehaald. In vitrines werd al het aardewerk geplaatst, niet klassiek opgesteld, maar (bijna) zoals het in het depot staat. Dicht op elkaar gepakt, soms gestapeld.

Als voorbeeld werd een grote foto van 'de kast' gemaakt, zodat de bezoeker een indruk kreeg van het originele depot (afbeelding).

Verder werd er aandacht besteed aan de geschiedenis van de fabriek, de Kennemer Potterij, de oprichters en ontwerpers en het gietprocédé. Naast het prachtige aardewerk waren ook foto's en documentatie te zien.

Lezing Velser Aardewerk

In het kader van deze tentoonstelling werd door Velser Aardewerk kenner Ton Postma een lezing gehouden, speciaal voor de Vrienden van het museum.

Tijdens de duur van de tentoonstelling werd het museum verblijd met een genereuze schenking van veertien stuks aardewerk door de heer Fries Berkhout.

Collectie en aanwinsten

Drs. Jannie J.H. Polak

In 2010 heeft het museum diverse schenkingen ontvangen en enkele aankopen gedaan.

Schenken

Veel particulieren hebben ook dit jaar het museum waardevolle of interessante objecten geschonken. Opvallend was de grote hoeveelheid oorlogsdocumentatie die naar het museum kwam vanwege de viering van 65 jaar bevrijding.

In een aparte bijlage wordt een opsomming gegeven van de geschonken objecten.

Bruiklenen van derden

De heer Ter Haak heeft een kom van de Kennemer Potterij aan het museum in tijdelijke bruikleen gegeven. De kom is een ontwerp van Willem Stuurman en was nog niet in de collectie aanwezig.

Aankopen

Geen

Educatie

Gerard Hagen, Aad Kok en Miep de Wildt-van Overmeeren

Stagiaire

Dit verslagjaar verkeerde het Museum Kennemerland in de gelukkige omstandigheid om een stagiaire van de Hogeschool Amsterdam over de vloer te hebben. Marcia de Bruin uit Heemskerk deed in het kader van haar studie Culturele en Maatschappelijke Vorming van maart tot juni de praktijkopdracht Cultureel Ondernemen.

Het leverde ons het 'marketingplan voor een educatieve dienst' op. Marcia werkte daarvoor een lesopdracht uit die paste bij de tentoonstelling 'De Vlag Uit', 65 jaar Bevrijding in Kennemerland.

Vier groepen van basisschool de Vrijheit uit Wijk aan Zee en haar 'eigen' scoutinggroep van jongeren met een verstandelijke beperking gingen met deze lesbrief waarin ze Henkie, de fictieve jongen uit Wijk aan Zee de bezetting liet beleven, door de tentoonstelling.

Overigens was dezelfde Henkie het geesteskind van Jan van der Linden (Stadsarchief Beverwijk) die ook meewerkte aan de tentoonstelling. Jan ontving kinderen van de basisscholen het Kraaiennest en De Bareel en aan de hand van zijn enthousiaste vertelling werden ook zij meegenomen in de grote tegenstelling tussen de verschrikkingen van WO II en de alledaagse dingen die hier in Kennemerland gewoon doorgingen. Het tentoongestelde materiaal sprak de jeugd erg aan.

Marcia besteedde het tweede deel van haar stage aan een educatief plan voor ons museum. Door middel van onderzoek naar wensen en mogelijkheden onder de vrijwilligers van het museum, de scholen en instellingen voor naschoolse opvang en de schooljeugd zelf werd een goed beeld gekregen van de eisen die er op educatief gebied gesteld moeten worden. Zo kunnen we werken aan een museum nieuwe stijl. Marcia werkte verder een pilot uit die in samenwerking met de archeologische werkgroep Beverwijk-Heemskerk tot stand kwam: een archeologische workshop voor bovenbouwleerlingen van de basisschool.

Daarbij zijn we een eerste prettige samenwerking met Kinderboerderij en Natuureducatief Centrum de Baak gestart. De educatieve ruimte van de Baak is optimaal geschikt voor allerlei praktijkopdrachten die in ons museum niet kunnen gebeuren.

Ook andere mogelijkheden van samenwerking tussen de Baak, NME en Museum Kennemerland staan in 2011 op het program.

Contacten met scholen

We onderhouden al enige tijd goede banden met het NOVA College. Op 21 juni was er een bijzondere rondleiding in de avonden voor een groep die de cursus Nederlands als Tweede Taal volgt. De enthousiaste groep kreeg met de tentoonstelling 'De Vlag Uit' een stukje van onze jongste geschiedenis te zien. Ook een wandeling langs onze vaste collectie waardeerden deze medelanders.

Een week later kwam de groep 4ZA van het NOVA College op bezoek.

De beide Rondjes Cultuur stonden uiteraard dit jaar weer op het programma: op dinsdag 20 april kwamen de leerlingen van het Kennemer College 3 HAVO/VWO op bezoek en op donderdag 18 en 25 november was het de beurt aan 3 VMBO.

Daarbij was ook een groep van een internationale schakelklas met maar liefst 7 verschillende nationaliteiten.

Er dreigen donkere wolken voor het Steunpunt Kunsteducatie Midden - Kennemerland. Coördinator, Cora Vries, nam op 25 november met pijn in het hart afscheid van haar werk voor 't Platform.

De Provincie Noord-Holland gaat drastisch bezuinigen op kunst - en cultuureducatie en dat betekent voor 't Platform voor 2011 een korting van 10 %, voor 2012 nog maximaal 70% en per 2013 wordt de subsidie helemaal stopgezet.

Gelukkig is er voor 2011 een oplossing gevonden in samenwerking met de gemeente Heemskerk. We zullen in de regio de handen ineen moeten slaan om deze rondjes op een of andere manier in stand te houden. Wij merken bij de bezoeken dat het voor veel leerlingen de eerste keer is dat ze kennis maken met de geschiedenis van hun streek, zelfs is het vaak hun eerste museumbezoek.

Voor de jeugd die niet met een bepaald doel op bezoek komt is de speurtocht door het museum geactualiseerd.

Een groot project over Buitenplaatsen rond het Wijkermeer staat op stapel: zes scholen uit Beverwijk hebben hiervoor de handen ineen geslagen en subsidie gekregen van de provincie Noord-Holland.

Dat stelde deze scholen in staat om een professionele kracht aan te trekken, die het hele programma rond dit onderwerp voor hen maakt. Ook een bezoek aan Museum Kennemerland aan de hand van een speciaal ontworpen lesbrief over het dagelijkse leven op een dergelijke buitenplaats past daar in.

Overige groepen

Steeds meer groepen vrijwilligers en ook families geven aan hun uitstapjes een educatief tintje en bezoeken het museum. Daarover meer in het hoofdstuk over de bezoekersaantallen van Aad Kok.

Voor de werkgroep Educatie werd een druk jaar afgesloten en een nieuw jaar met bijzondere plannen is al weer begonnen.

Archeologische Werkgroep Beverwijk-Heemskerk

Roel van Gulik, voorzitter

Graven en waarnemen

In Heemskerk volgden wij de graafwerkzaamheden tussen Euratomsingel en Lessestraat. Sporen van de curtis Hofland hebben we niet gevonden.

Op aanwijzingen van de werkgroep heeft de gemeente Beverwijk een archeologisch bureau onderzoek laten doen naar de locatie van de funderingen van de voormalige Wijker molen in de Broekpolder.

Op de hoek van de Breestraat en Koningstraat vonden we in een sleuf voor een gasleiding de beschoeiing en een overkluizing van een beek. Rond 1650 tekende Daniel van Breen deze beek op één van zijn schetsbladen.

Op de Koude Horn vonden wij in een sleuf voor dezelfde gasleiding houtresten. Door de gemeente is een archeologisch bureau ingeschakeld dat het houtwerk verder heeft onderzocht en ingetekend.

Waarschijnlijk zijn de houtresten afkomstig van de beschoeiing van de haven. Dendrochronologisch onderzoek (jaarringen) van het hout leverde een kapjaar van 1695 op.

Op de hoek met de Graaf Janstraat werden een fundering en veel scherven uit de 15de – 17de eeuw gevonden.

Aan de Platanenlaan in Beverwijk kreeg de werkgroep gelegenheid boringen te verrichten, na afbraak van een flatgebouw. In één boring kwam een humeuze laag op 160-180 cm onder het maaiveld zichtbaar. Deze laag komt waarschijnlijk overeen met de zogenaamde IJzertijdlaag met ploegsporen die op vele plaatsen in Beverwijk en Heemskerk voorkomen.

In Heemskerk legde het Hoogheemraadschap Holland Noorderkwartier een waterbassin aan tussen de Noordermaatweg en de bebouwing.

Het graafwerk hebben wij gevolgd maar het leverde geen vondsten op.

Een bewoner van de Bankenlaan in Beverwijk meldde ons de vondst van een benen schaats (glis) en scherven uit de 14de – 15de eeuw die hij had gevonden bij graafwerk in zijn tuin.

Educatie

Tijdens de Open Monumentendag heeft de werkgroep belangstellenden rondgeleid over het archeologisch monument de N.H. kerk in Heemskerk. Voor een tentoonstelling bij de Historische Kring Heemskerk stelden wij bodemvondsten uit de 19de eeuw beschikbaar.

Het thema was dit jaar 'De smaak van de 19de eeuw'.

In wijkcentrum Citadel verzorgden wij voor de Stichting Welzijn Beverwijk gedurende 4 middagen een cursus archeologie voor kinderen. Voor groep 5 van de o.l.s. De Zevenhoeven in Heemskerk gaven wij twee keer een les over archeologie: een Power point demonstratie, puzzelen met scherven en een demonstratie van diverse bodemvondsten.

Broekpolder

Eind 2009 verscheen het wetenschappelijk rapport van de opgravingen in de Broekpolder, in de jaren 1998-2000. Dit was aanleiding voor de werkgroep om, in samenwerking met de Stichting Welzijn Beverwijk, een serie lezingen over de opgraving te organiseren. De lezingen werden gehouden in het wijkcentrum Citadel in de Broekpolder: in september een inleiding over de opgravingen en in oktober over de landschapontwikkeling in de Broekpolder en het Oer-IJ. Beide lezingen werden elk door ongeveer 40 belangstellenden bezocht. In 2011 volgen nog twee lezingen.

Informatie

Informatie over en een afbeelding van het Huldtoneel in Heemskerk verstrekten wij aan de Historische Vereniging Bergen N.H. voor een artikel over de Heren en Vrouwen van Bergen in de Bergense Kroniek.

Voor een verspreidingskaart van Weser aardewerk (ca. 1580 – 1630) hebben wij onze scherven van dit type aardewerk gemeld. Aan het Archeologisch Adviesbureau RAAP gaven we informatie ten behoeve van een voorgenomen onderzoek in de omgeving van de Maerten van Heemskerckstraat in Heemskerk.

De gemeente Heemskerk informeerden wij over de gesteldheid van het terrein en de resten van Oud Haerlem in verband met het herinrichtingsplan Park Assumburg/Oud Haerlem.

Voor een publicatie van het Vlaams Steunpunt voor Cultureel Erfgoed in Brussel stelden wij een foto beschikbaar van een schotel uit de 18de – 19de eeuw met de tekst 'Schoon gewaschen, net gevouwen, is de pronk der jonge vrouwen'.

De foto is opgenomen in het artikel '*Pronken as a performative practice*' in het boek 'Luxury in the Low Countries, Miscellaneous Reflections on Netherlandish Material Culture, 1500 tot Present'.

Vrijwilligers

Aad Kok, vrijwilligerscoördinator

Met 32 vrijwilligers die samen 52 functies uitoefenden, begonnen wij aan het jaar 2010.

We noemen ze nog eens, de heren Kelder en Priester (beiden tachtigers) die in november ervoor na jaren 'trouwe dienst', stopten met hun gastheerschap, werden node gemist.

Op 31 december noteerden wij 33 vrijwilligers die samen 55 taken uitoefenden. En de lezer mag erop rekenen dat een heleboel kleine taakjes hierbij buiten zicht blijven.

Een trieste vermelding in dit jaarverslag is het overlijden van twee oud-bestuursleden, de heren J. van Venetiën (voormalig voorzitter en lang daarna adviseur) en C. de Boer (lang nog fotograaf als dat nodig was en ten slotte ook nog sleutelbeheerder). Vertegenwoordigers van het museum hebben beide heren de laatste eer gebracht. Wij zullen hen niet snel vergeten.

De groep gastvrouwen en gastheren moest vooral in de zomermaanden alle zeilen bijzetten. Dat lukte met extra inspanning van deze vrijwilligersgroep. Een vergelijking met de wielersport is op zijn plaats: "Een tandje meer doet wonderen!"

Maar ook het aloude gezegde: "Een paar handen meer, altijd welkom!" werd bewaarheid door twee vrijwillig(st)ers die er gewoon een taakje bij gingen doen!

Intussen werkten de andere werkgroepen gewoon door en er werd zelfs een nieuwe werkgroep op poten gezet: de 'Werkgroep Programmering' die tentoonstellingen voorbereidt, plant en inricht.

Dit onder leiding van ons bestuurslid en waarnemend conservator Jannie Polak.

Deze groep is dit jaar tastend en zoekend gestart, om te bereiken dat op een meer gestructureerde en vooruit denkende manier aan een doordacht programma voor komende tentoonstellingen kan worden gewerkt.

In deze werkgroep werken ook twee nieuwe, gedeeltelijk reeds bekende vrijwilligers mee. Een van hen kennen wij al jaren als een goed schrijver van diverse herinneringsboeken. Zijn kennis van een prettig taalgebruik als tekstenschrijver en zijn frisse ideeën zijn zeer welkom bij deze nieuwe werkgroep.

Ook bij deze groep is te merken, dat de belangstelling van vrijwilligers in een specifiek deel van de museale werkzaamheden in een aantal gevallen zich uitbreidt tot meerdere museale vlakken en zij – die vaak al heel veel weten – zich ook op andere werkzaamheden gaan richten. Denk maar eens aan de lijnen die er nu liggen tussen de werkgroep museumregistratie, de werkgroep educatie, de werkgroep tentoonstellingen, het systeembeheer, de website beheerster die niet alleen notulist is, maar ook bereid is in te vallen tijdens openstellingstijden.

Met enige vreugde mag worden gemeld dat de Fotowerkgroep met de vastlegging van het allergrootste deel van de fotoverzameling begin 2011 naar buiten zal kunnen gaan treden met een speciale websitepagina waarop de bezoeker een groot deel van onze fotocollectie zal kunnen inzien.

Waarvan acte!

Mevrouw H. de Bruin besloot het tijdelijke deel van haar werkzaamheden als bibliothecaris voor het museum, te beëindigen. Voor haar bijdrage aan de opbouw en registratie van onze bibliotheek willen wij haar hartelijk bedanken. Zij blijft zich samen met haar echtgenoot voor de registratie van het archeologische deel van onze collectie inzetten.

Er kon in het verslagjaar een nieuwe bibliothecaris worden gevonden.

In het verslagjaar verscheen ook een nieuw lid bij de fotowerkgroep die tevens gastvrouw is.

De samenwerking met 'Vrijwilligerswerk Gewoon Doen' leverde in de loop van het jaar weinig contacten op. Tegen het einde van het jaar zijn de vacatures die daar aangemeld waren, verfrist en uitgebreid met wat toekomstige vacatures. Sinds december 2010 hebben zich via de vrijwilligerscentrale t/m april 2011 een vijftal geïnteresseerden gemeld, waarvan drie zich ondertussen hebben aangemeld en twee al werkzaam zijn.

Van de zijde van het Historisch Genootschap werden geen nieuwe vrijwilligers geworven.

Het intrekken van de plannen voor verhuizing naar 'De Schans' heeft ook de vrijwilligers niet ongemoeid gelaten.

De plannen voor het aantrekken van nieuwe vrijwilligers, vooral op het vlak van de gastvrouwen en gastheren, behoren nu niet direct in de kast te worden opgeborgen. Met ons huidige aantal is het – met een redelijk inspanning van b.v. 4 diensten per 2 maanden – wel te doen.

Maar een uitbreiding ervan blijft toch een hoge prioriteit.

Ook een uitbreiding van de werkgroep educatie behoort tot de wensen, evenals een klusjesman en schoonmaakassistenten blijven op het verlanglijstje staan.

De bezoekersaantallen van Museum Kennemerland

Jaar	Volbetalend	Halfbetalend	Gratis	Lid HGMK	Totaal
2006	153	61	1.073	178	1.465
2007	447	136	884	204	1.671
2008	408	183	1.276	181	2.048
2009	449	194	884	97	1.624
2010	282	233	791	112	1.418

Bezoekersaantallen website

Jaar	Bekeken pagina's	Bezoekers	Herbezoekers
2006	8.136	2.873	781
2007	28.291	6.506	1.943
2008	28.789	7.690	2.250
2009	14.056	5.035	1.576
2010	14.925	6.105	2.477

De website wordt goed bezocht. De huidige cijfers zijn reëel. In het verleden hadden verschillende mensen de website mogelijk als startpagina ingesteld. Dit zou een verklaring kunnen zijn van de stijging en daling van de cijfers.

Slotwoord

Het bestuur heeft het afgelopen jaar meer dan ooit beseft hoe belangrijk de vrijwillige inzet van zo velen was voor een instelling als Museum Kennemerland.

De gastvrouwen en –heren, rondleiders, ICT en Registratiemedewerkers, de Fotowerkgroep, de werkgroep Archeologie, werkgroep Educatie, beheerder van notulen en website zorgden voor al die taken die bij de dagelijkse gang van zaken in het museum aan het Westerhoutplein horen. Daarnaast hadden we in dit verslagjaar de onmisbare steun van velen die zich ingezet hebben voor de realisatie van de Schans. Merendeels waren dit deskundige vrijwilligers die zich volledig aan het project committeerden in specialistische werkgroepen.

Ook het Comité van Aanbeveling voor het Huis van Geschiedenis stond ons met raad en daad terzijde zonder daar een tegenprestatie voor te vragen.

De professionele begeleiding van het hele proces tenslotte werd betaald vanuit de extra subsidie die de gemeente Beverwijk gedurende vier jaar beschikbaar stelde voor het maken van een professionaliseringsslag.

Wij durven aan het eind van dit verslagjaar gerust te stellen dat die professionalisering niet gestopt is met het niet doorgaan van de verhuizing naar de Schans. In tegendeel. Na de moeilijke beslissing in september 2010 om met de Schans te stoppen is het bestuur voortvarend aan de slag gegaan en heeft zich ten doel gesteld om het culturele erfgoed in Midden-Kennemerland zorgvuldig te bewaren en aan een breed publiek te laten zien.

Wij hopen en vertrouwen daarbij op de steun van inwoners, bedrijven en overheidsinstellingen in deze regio, voor wie wij dit erfgoed tenslotte bewaren.

Het bestuur

BIJLAGE SCHENKINGEN EN LANGDURIGE BRUIKLEENEN

Schilderij: St. Odulfstraat in Wijk aan zee - Schenking; Gemeente Beverwijk

Kopie kaart Festung IJmuiden 1945 - Schenking; Dhr. Hoogbruin

Beugelfles - (ca. 1900 - 1920) - Schenking; Erven Cor de Boer

Bordscherf - (ca. 1700 - 1800) - Schenking; Tillmans, Leo

Schenking (Velser) Aardewerk door Berkhout, Fries

- Cachepot, modelnr. 38
- Vaas, modelnr. 16
- Vaas, modelnr. 166/6
- Bekervaas, modelnr. 175 B
- Schaal, modelnr. 55
- Kom, modelnr. 73
- Wandbord, modelnr. 18
- Schaal, modelnr. 21
- Vaas, modelnr. 11
- Vaas, modelnr. 111
- Vaas, modelnr. 115 B
- Boekensteun, modelnr. 535
- Lampvoet, modelnr. 149
- Bekervaas, modelnr. 175 B
- Vaas, modelnr. 37
- Vaas, modelnr. 14/b
- Jampot met deksel, modelnr. 30

Schenking; Berkhout, Fries: vijf Kinheimtapijten

- Opname orgel Goede Raad Kerk - CD - (10 september 2010) - Schenking
- CD met foto's Beverwijk uit 1978 - CD - (ca. 1978) Schenking: Bruijns

'Rooster van Lesuren' – 1926- 1927 – Schenking; Mevrouw T.H. Deen

Schenkeningen; Harveld, Mark

- Flesje met celluloselak van Ceta Bever
- Jeneverfles Wed. E. Veen, Beverwijker Fles - (1960 – 1970)
- Blikje Gupa kneedbaar hout Ceta Bever
- Kametui met etiket J. Burger - (ca. 1950)
- Papierklem met opschrift Wijkgericht Werken Beverwijk - (ca. 2005)
- Inktstempel Spaarne Bank N.V., kantoor Beverwijk - Stempel - (ca. 1926 - 1927)
- Presse-papier en papierklem met stadswapen Beverwijk - (ca. 1960)
- IJzeren schoenlepel firma van Baar Beverwijk - (ca. 1940)
- 2 Herinneringslintjes Vereniging St. Aagtendorp
- Inpakpapier firma Burger, 'De Bazar' - (ca. 1920 - 1950)
- Opbergdoos met embleem van de Agatha en Grote Kerk Beverwijk - (ca. 1935)
- Blauw geverfd houten opbergdoos met embleem

Schenkingen; Kelder, P.J.

- 2 prenten ca 1730: 'Oud Merestyn' (Meerestijn) - en - Portret Francois Harencarspel

Schenkingen; Zwanenburg, Cees:

- Tegel: Laatste treinrit Westerveld naar IJmuiden - 1983
- Oorkonde Jacobus Bisschop van Paus Pius XII 1950 - Oorkonde - (18 september 1950)
- Oorkonde Jacobus Bisschop i.v.m. Hongertocht familie Dinkhuijsen in 1945
- Gedenktegel Jacobus Bisschop 40 jarig jubileum 1965 - Tegel - (ca. 1965)

Zilveren servies Rode Kruis Ziekenhuis Beverwijk - (ca. 1940 – 1950) - Schenking; Opdam, Catherine

Schenkingen; Melchior, J.M.

- Bordspel met bijen - Bordspel - (1906)
- Klok- en hamer spel - Spel - (1931)
- Ganzenbord - Bordspel - (ca. 1910)
- Twee houten stoelen met biezen zitting

